

ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ 'ਚ ਗੰਦਗੀ ਤੇ ਸਪੋਲੀਏ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਉਠੇ ਸਵਾਲ; ਬਿਮਾਰੀ ਫੈਲਣ ਦਾ ਡਰ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ

ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ, 26 ਫਰਵਰੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹਨੂੰਮਾਨ ਬਸਤੀ ਦੇ ਬਾਸਿੰਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਤਰਸਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਰਾਹੀਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਦੁਬਿਸ਼ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੰਦਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਫੁੱਟੇ ਸਪੋਲੀਏ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁਹੱਲਾ ਵਾਸੀਆਂ ਰਹਮਤ ਮੌਜੀ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇਵੀ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਿਦਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਟੂਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਆ ਰਿਹਾ ਪਾਣੀ ਗੰਦਲਾ ਤੇ ਬਦਬੂਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਪੀਣ ਜੋਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਦੂਰ-ਦਰਾਜ਼ਾ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪਤੀ ਰੋਸ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬੁਢੇਰਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੀ ਮੌਦਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੁਢੇਰਾ ਜਿੱਥੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੁਬਿਸ਼ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟੀ ਤੇ ਦਸਤ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਟ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ

ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਮੁਹੱਲਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਚੋਟਾਵਨੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਲਦ ਹੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖ਼ਾਲਫ਼ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਧਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਪਲਾਈ ਲਾਈਨਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁੱਧਰਾ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਧਰ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਾਰਜਸਾਧਕ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀਪਕ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਿਸ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਅਸਲੇ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੌਦ ਅਤੇ ਕਾਰ ਸਮੇਤ ਇਕ ਕਾਬੂ
ਕੋਟਕਪੂਰਾ 26 ਫਰਵਰੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਪੁਰਿਆ ਜੈਨ ਵੱਲੋਂ ਬੁਰੇ ਅਨਸਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਯੂਨਿਟ ਜੈਤੋ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲੇ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੌਦ ਤੇ ਕਾਰ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਪੁਲਸ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਯੂਨਿਟ ਜੈਤੋ ਦੇ ਹੌਲਦਾਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ ਸਥਾਨਕ ਮੰਗਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਦੇ ਗੇਟ ਨੰਬਰ-1 ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਤਾਂ ਮੁਖਬਰ ਨੇ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਕਾਂਵਾਂ ਵਾਲੀ (ਮੰਗਾ) ਕਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਕੋਟਕਪੂਰਾ-ਮੰਗਾ ਰੋਡ ਵਾਲੇ ਬਾਈਪਾਸ 'ਤੇ ਪੁਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਅਸਲਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਸਥਾਨਕ ਤੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਕ ਦੇਸੀ ਪਿਸਟਲ 32 ਬੋਰ ਸਮੇਤ ਮੋਗਨੀਨ ਤੇ 2 ਰੌਦ ਜਿੰਦਾ 32 ਬੋਰ, ਇਕ ਪਿਸਟਲ 30 ਬੋਰ ਸਮੇਤ ਮੋਗਨੀਨ ਤੇ 2 ਰੌਦ ਜਿੰਦਾ 30 ਬੋਰ, ਇਕ ਸਵਿੱਚ ਕਾਰ ਅਤੇ ਇਕ ਮੋਬਾਇਲ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਰੌਸ਼ਨਦਾਨ ਤੋੜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਵੜੇ ਚੋਰ, 2 ਲੱਖ ਦੀ ਨਕਦੀ ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਕੀਤਾ ਚੋਰੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ 26 ਫਰਵਰੀ। ਮਹਾਨਗਰ ਦੇ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਜਵਾਹਰ ਨਗਰ ਕੋਪ ਵਿਚ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਬੇਖ਼ਫ਼ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੋਰੀ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਕੇ ਪੁਲਸ ਗੁਜ਼ਰ ਦੇ ਦਾਵਿਆਂ ਵੀ ਪੋਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਤਰ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸਥਿਤ 'ਆਰੁਜ਼ਾ ਪੈਕਿੰਗ' ਨਾਮਕ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦਾ ਰੌਸ਼ਨਦਾਨ ਤੋੜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਗਏ। ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲੇ ਵਿਚ ਪਈ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਭਾਰੀ-ਭਰਮਾਰ ਨਕਦੀ 'ਤੇ ਹੱਥ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ, ਬਲਕਿ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਸਮੇਤ ਕੇ ਰਫ਼ੂਚਰ ਕਰ ਗਏ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਵੀਨ ਆਰੁਜ਼ਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 14 ਅਤੇ 15 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਵੇਰੇ ਜਦੋਂ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਦਾ ਮੰਜ਼ਰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ। ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਰੌਸ਼ਨਦਾਨ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਖੁਰਦ-ਖੁਰਦ ਪਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਗਾਇਬ ਹੈ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ

ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਬਾਣਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਪੀੜਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਫ਼ਾਨਬੀਨ ਸੁਰਾਗ ਹੱਥ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੀ, ਮੈਕ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.

ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਫੁਟੇਜ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨਦਾਨ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਵੜਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਲੱਗਦੇ ਹੋ ਕਿ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਪੂਰੀ ਲਾਈਨ ਦਾ ਗਿਣ ਵਾਲਾ ਗਾਹਕ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੂਜਾ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ 100 ਰੁਪਏ, ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਸੁਣ ਹੋਵੇਗੇ ਹੈਰਾਨ

ਝਾਰਖੰਡ 26 ਫਰਵਰੀ। ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਜਾਹਲੜੀ ਦੇ ਗਰਲਜ਼ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਰਸਵਤੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਦਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ (ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ) ਨੇ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਰਸਵਤੀ ਪੂਜਾ ਲਈ 100 ਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਪੂਜਾ ਲਈ 100 ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਜਾ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੱਤਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੀਤੂ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ 100 ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 100 ਫੁੱਟ ਉੱਠਣ-ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਗਈ। ਛੁੱਟੀ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਜਲਦੀ ਘਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਡੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦਾ ਤਾਲਾ ਗਾਇਬ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿੰਕ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਤਾਲਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਨੌਇਡਾ 'ਚ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸਾ: 18ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਮਹਿਲਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮੌਤ

ਨੌਇਡਾ 26 ਫਰਵਰੀ। ਨੌਇਡਾ ਦੇ ਸੈਕਟਰ-43 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਬਹੁ-ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ 18ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ 23 ਸਾਲਾ ਮਹਿਲਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਣਾ ਸੈਕਟਰ-39 ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਡੀ.ਪੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੁਖੀ ਸੋਹਨ (23) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਸੈਕਟਰ-43 ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਚਾਨਕ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ 18ਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਡਿੱਗੀ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨੌਡਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਸਹਾਰਦਿਆਂ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਾਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਬੱਲੇ-ਬੱਲੇ, ਕੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵਧੇਗੀ ਸੈਲਰੀ?

ਬਿਜਨੋਸ ਡੈਸਕ 26 ਫਰਵਰੀ। 8ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਗਠਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਆਸ ਬੱਝੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਉਛਾਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ। 8ਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਲਾਈਵ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨਾਂ 16 ਮਾਰਚ 2026 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਫੀਡਬੈਕ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਨਵੰਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਲਗਭਗ 48-50 ਲੱਖ) ਅਤੇ ਪੇਨਸ਼ਨਰਾਂ (ਕਰੀਬ 68-70 ਲੱਖ) ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ 'ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ( ) ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ਸਰਕਾਰੀ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਧਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੋਰੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਧਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ। ਬੈਂਚਮਾਰਕਿੰਗ: ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ, ਆਦਿ) ਆਪਣੇ ਤਨਖਾਹ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਰਕੀਟ ਡਿਮਾਂਡ: ਲੱਖਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਪੈਸਾ ਆਉਣ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਿੰਨੀਮਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 8ਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫਿਰਮੈਂਟ ਫੇਕਰ 2.0 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

ਅੱਤਵਾਦ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਕੇ ਮਿਰਚਾ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵਾਹੀ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 26 ਫਰਵਰੀ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡ ਹਬੀਬ ਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਕੇ ਮਿਰਚਾ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਪੁਲਸ ਨੇ 6 ਬਾਏ ਨੇਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ 7 ਅਣਪਛਾਤਿਆਂ ਖ਼ਾਲਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਪੁਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਹਬੀਬ ਵਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿਤੀ 14 ਫਰਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 10.30 ਵਜੇ ਰੋਟੀ-ਪਾਣੀ ਖਾ ਕੇ ਪਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਹਰੋਂ ਦੋਸ਼ੀਅਨ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਿਨੁ ਸਿੰਘ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਬਾਈ ਪਤਨੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀਅਨ ਹਬੀਬ ਵਾਲਾ, ਅਕਾਸ਼ ਪੁੱਤਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਹਬੀਬ ਵਾਲਾ ਅਤੇ 7 ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀਅਨ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਗਲ ਪੈ ਗਏ ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਅਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਮਿਰਚਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਾਹੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਸਹਾਇਕ ਥਾਣੇਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਅਨ ਖ਼ਾਲਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਾਲ-ਏ-ਪੰਜਾਬ! ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਟੱਲੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਪਿਓ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਤਾਰਿਆ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ
ਲੁਧਿਆਣਾ 26 ਫਰਵਰੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਫੋਕਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਟ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰੋਗਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਵਾਰਦਾਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫੰਡਾਰੀ ਖੁਰਦ ਦੀ ਦੀਪ ਕਾਲੀਨੀ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁੱਤ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਿਓ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਮੂਲੀ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪੁੱਤ ਨੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਦੀ ਧੌਣ 'ਤੇ ਤਾਬਝੌਤ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਤਲ ਦਾ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਬੰਦ ਕਮਰ 'ਚੋਂ ਖੂਨ ਵਹਿ ਕੇ ਬਾਹਰ ਗਲੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲੱਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਲਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਣਾ ਫੋਕਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਟ ਦੀ ਪੁਲਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿਕੰਦਰ ਚੌਹਾਨ (44) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਉਮੇਸ਼ ਚੌਹਾਨ (25) ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਚਲੇ ਗਏ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਉਮੇਸ਼ ਹੋਵਾਨੀਅਤ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਚਾਕੂ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਦੀ ਧੌਣ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਰ ਕੀਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਭੁਕ ਗਏ। ਬਾਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਸਮੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਰੋਗਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਓ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਸ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਿਲਹਾਲ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ! ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੇ ਕੁਆਰਟਰ 'ਚ ਚੋਰੀ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ
ਲੁਧਿਆਣਾ 26 ਫਰਵਰੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਦਰਿਸ਼ਤ ਇਸ ਕਰਦ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਖੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਬੇਖ਼ਫ਼ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਪੁਲਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਨ੍ਹ ਲਗਾ ਕੇ ਪੁਲਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਲਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਤਾਲੇ ਤੋੜ ਕੇ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਸ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਹੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਘਰ ਹੋਈ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੁਲਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ 13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੀ

ਜਾਵੇਗੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ 12:15 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੁਆਰਟਰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ ਘਰ ਦਾ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਤਾਲਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹੌਸ ਉੱਡ ਗਏ। ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ

ਅਲਮਾਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਗੈਰ ਗਾਇਬ ਸੀ। ਪੀੜਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਗ ਵਿਚ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਕਦੀ, ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਰੀ ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੀ। ਵਾਰਦਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਫੁਟੇਜ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸੱਚ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਫੁਟੇਜ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਅਨੰਦਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਨਾਮਸਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼, ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਵੱਜਿਆ ਛਾਪਾ

ਕੌਮੀ ਪਤ੍ਰਿਕਾ
ਤਪਾ ਮੰਡੀ 26 ਫਰਵਰੀ। ਚਾਵਲਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੱਡੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਤਪਾ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਟਰੱਕ ਮਾਲਕਾਂ, ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਢੁਆਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ "ਭਾਰਤ ਰਾਈਸ ਯੋਜਨਾ" ਤਹਿਤ ਚਾਵਲਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਲੋਕਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਭਾਅ 'ਤੇ ਚਾਵਲ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਚਾਵਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੈਕਿੰਗ ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣੇ ਸਨ। ਪਰ ਦੋਸ਼

ਲਗ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖੁੱਲੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਉੱਚੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਅ 'ਤੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਚਾਵਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੀ ਖਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ, ਬਿਲ, ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਚਾਵਲਾਂ ਦੀ ਢੁਆਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਚਾਵਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੀ ਖਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ, ਬਿਲ, ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਚਾਵਲਾਂ ਦੀ ਢੁਆਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਖ਼ਬਰ ਲਿਖ ਜਾਣ ਤੱਕ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਤਪਾ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਰੂਪ ਧਾਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹਾਰਾ ਜਨਸੇਵਾ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰ ਕੇ ਥਿੰਡਾ 'ਚ ਉਸਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੇਸ਼ਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਕੁੱਝ ਗਿਣਤਾਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪਨਾ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਸਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹਾਰਾ ਜਨਸੇਵਾ ਨੇ ਅਸਥੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਹੋਇਆ ਫੈਸਲਾ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 650ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 'ਬਾਣੀ' ਵਿਚਾਰ ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ ਪੰਜਾਬ' ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੇ ਸੁਮੇਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਤੀਵਾਲ ਸਾਬਕਾ ਜੀ ਐਮ ਮਿਲਕਰਠੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੈਮੀਨਾਰ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਕਰਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ 22

ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਵਨ ਵਿਚ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ 5 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ 10 ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਏ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੈਮੀਨਾਰ ਨਿਰੋਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਮੀ ਟਿਵਿਗ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੁਆਰਟੀਨਰ

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਪਟਿਆਲਾ: ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਲਈ 'ਈ-ਨਿਗਮ ਪੋਰਟਲ' ਦੀ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੰਪੰਨ

ਗੁਣ ਸਾਰਾ ਕੰਮਕਾਜ 'ਈ-ਨਿਗਮ ਪੋਰਟਲ' ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ: ਮੇਅਰ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਮੇਅਰ ਕੁੰਦਨ ਗੋਗੀਆ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਚਾਉਸ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜੀ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਿਖਲਾਈ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 31 ਤੋਂ 60 ਤੱਕ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ 'ਈ-ਨਿਗਮ ਪੋਰਟਲ' ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ।

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਹਿਬ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਨੇ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲੰਗ-ਇਨ ਕਰਨਾ, ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਦੇਖਣਾ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ

ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ। ਮੇਅਰ ਕੁੰਦਨ ਗੋਗੀਆ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਫਰਵਰੀ 2026 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਾਗਜ਼ ਰਹਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਧੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਮਤੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਸਾਰਾ ਕੰਮਕਾਜ 'ਈ-ਨਿਗਮ ਪੋਰਟਲ' ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਨਿਗਮ ਦੀ ਆਈ.ਟੀ. ਟੀਮ ਅਤੇ ਮਤਾ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ੱਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ। ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਟੋਭ ਰਾਹੀਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬੇਨ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਰੱਖਾ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੁਣ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਨਿਗਮ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਹਾਈ-ਟੈਕ' ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਜੀਟਲ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ।

ਉਤਰਾਚਲੀ ਕਲਚਰਲ ਐਂਡ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਉਤਰਾਚਲੀ ਕਲਚਰਲ ਐਂਡ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਰਜਿਸਟਰਡ) ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਕੂਲ ਫੀਸ ਸੌਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ

ਇਹ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਸਿਹਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਹਾਇਕ ਦਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਸਿਕ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਰੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਵਾਰ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਾਗਰ ਤਿਆਗੀ, ਸੰਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਉਤਰਾਚਲੀ ਕਲਚਰਲ ਐਂਡ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਜਿ. ਪਟਿਆਲਾ, ਸੌਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਭੇਟ ਕੀਤਾ।

ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਅਧੀਨ ਮੁਫਤ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈੱਕਅਪ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕਡਰੀ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਆਈ ਟੀਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਮੋਜਰ ਯੋਗੇਸ਼, ਡਾ. ਅਨੀਸ਼ ਕੌਸਿਕ ਅਤੇ ਡਾ. ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਪੀ ਐਚ ਸੀ ਕੌਲੀ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ

ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਪੰਜਾਬ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਲਈ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਡੈਵਰਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਐਂਡ-ਹੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ (ਐਫ਼ੀਲੀਏਸ਼ਨ) ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਕਾਰਿਆ ਮਾਨਯੋਗ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲਾ WP(C) ਨੰਬਰ 19341/2025 ਅਤੇ CM APPL ਨੰਬਰ 80719/2025 ਵਿੱਚ 21 ਜਨਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਪੂਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੁਚੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਐਂਡ-ਹੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ (MOA) ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਤ ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ secretarygeneral@cfindia.in 'ਤੇ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ। ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 26 ਫਰਵਰੀ 2026 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਪੂਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ।

ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ; 210 ਕਿੱਲੋ ਭੁੱਕੀ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਾਬੂ

ਸਮਾਣਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਬੰਦ ਬਾਡੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋਂ 210 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭੁੱਕੀ ਬਰਾਮਦ ਕਰਕੇ ਚਾਲਕ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਿਲਾਫ਼ ਐੱਨ ਡੀ ਪੀ ਐੱਸ. ਐੱਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਚੁਨਾਗਰ, ਥਾਂਡਾ ਪਾਤੜਾਂ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਾਤੜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਇੰਚਾਰਜ ਇਸਪੈਕਟਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ, ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ. ਪਾਤੜਾਂ ਇੰਚਾਰਜ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਗੁਜਰ ਦੌਰਾਨ ਹਮਲਾਈ ਬਾਈਪਾਸ ਪੁਲ ਹੇਠ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਆਨੰਦ ਬਸਤੀ ਪਾਤੜਾਂ ਨੇ

ਹਿਰਾਣਾ ਨੰਬਰ ਦੀ ਇੱਕ ਬੰਦ ਬੋਲੇਰੋ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ ਲੋਡ ਕਰਕੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਰੋਡ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ 15-15 ਕਿੱਲੋ ਦੇ 14 ਬੈਗ (ਕੁੱਲ 210 ਕਿੱਲੋ ਭੁੱਕੀ) ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸਮਾਣਾ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭੁੱਕੀ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿੱਥੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਰਮਯੋਗੀ ਸੰਤ ਗਾਡਗੇ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੇ ਸੰਤ ਗਾਡਗੇ ਦੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਕ ਪੇਸਟੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਮੋਸ਼ ਭਲਵਾਨ, ਸੁਮੇਸ਼ ਕੁਰੇਸ਼ੀ, ਸੋਨੂ ਮਾਜਰੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਝ, ਬੇਦੀ, ਸੁਖਜ, ਭਰਤ, ਨੀਲਮ ਕੁਮਾਰ, ਜੋਨੀ, ਬੈਲੀ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਕਰਾਫਟ ਮੇਲੇ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਪੰਜਾਬ ਸਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਰਾਫਟ ਮੇਲਾ 2026 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿਲ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਗੀਤ, ਮਿਮਿਕਰੀ ਅਤੇ ਪੋਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੂਚੰਜ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਐੱਮ.ਡੀ ਐਮ ਪਾਤੜਾਂ, ਮੋਹਨ ਗੁਪਤ ਵੱਲੋਂ (ਬਾਲ ਸੂਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ) ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਪੁਨੀਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਸਟਾਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਹੱਥੀ ਕਢਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ, ਫੁਲਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਹਸਤਕਲਾਵਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੁਭਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਸਟਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਭੀੜ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ

ਬੇ.ਗਮਪੁਰਾ ਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਸਿਰਸਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਸ਼੍ਰੀ ਬੇ.ਗਮਪੁਰਾ ਮਿਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅੰਦਰਾ ਗੁਜਰਾਤ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਗੀਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸ਼੍ਰੀ ਬੇ.ਗਮਪੁਰਾ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ, ਸ਼੍ਰੀ ਪੋਲੈਸ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਬੇ.ਗਮਪੁਰਾ ਪੁਰਸਕਾਰ-2026 ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਦਾ ਗੁਜਰਾਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ-2026 ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, 'ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਥਾਂ'। ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰਤਾ

ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਕਰਾਂਗੇ। ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੇ.ਗਮਪੁਰਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਧ ਨੇ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਮਸੀਹਾ ਕਿਹਾ। ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਪੰਜਾਬ

ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਜੀ ਦੇ ਘਰ 'ਸਲਾਮਾਂ' ਗੀਤ ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਹੋਇਆ ਰਿਲੀਜ਼

ਲੁਧਿਆਣਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ 18 ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕ Surinder Shinda ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਾਦਗੀ ਭਰੇ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਕੌਰਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗੀਤ 'ਸਲਾਮਾਂ' ਦਾ ਪੋਸਟਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪੋਸਟਰ ਮਾਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਛਿੰਦਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਬੇਟੇ ਮਨਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਨੇ ਗੀਤ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਵਧਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਦ ਗਵਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਅਤੇ ਸਰਬ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਮਨਰੇਗਾ ਲਿਆਓ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਚਾਓ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਜਲਾ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਮਾਰਚ

ਸਮਾਣਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਰੇਗਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜਗਤਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਜਲਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਿੱਧ ਹੋਣ 'ਤੇ 'ਮਨਰੇਗਾ ਲਿਆਓ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਚਾਓ' ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੱਢ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਖਿਲਾਫ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨਰੇਗਾ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਜਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਵ. ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਮਨਰੇਗਾ ਐਕਟ-2005 ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਜਪਾ

ਕਲਾਸ ਫੋਰਬ ਗੈਰਮਿੰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਜੰਗਲਾਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਠ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਆਯੋਜਿਤ

ਪਟਿਆਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਕਲਾਸ ਫੋਰਬ ਗੈਰਮਿੰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ 1680 ਦੀ ਜੰਗਲਾਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਠ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ

ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਾਰੀ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਜਲਦ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਤਰਲੋਚਨ ਗਿਰ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੰਗਲਾਤ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਾਥਾ, ਸੋਮ ਦੱਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ, ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਣਾ ਗਿਰ ਖੇੜਾ, ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਬਰਾਬਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਈਆਂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਪੌਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਸਾਇਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਬੂਸ਼ਤ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਧ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਪਟਿਆਲਾਵੀ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਉਪਰਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਪਾਤੜਾਂ, ਨਰੇਸ਼ ਦੁੱਗਲ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਗਲਾ, ਗੁਰਬਰਨ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ, ਮੋਜਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੜ੍ਹ, ਰੁਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀਸਾਰ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਜੀਗਾਨ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਮੋਸ਼ ਗਾਂਧੀ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਨੋੜਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨਨਹੋਰਾ, ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਗਲਾ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੰਦਰਾਲਾ ਖਰੜ, ਅਨਿਲ ਬਾਂਸਲ, ਪ੍ਰਬਾਤ ਮਿਸਰਾ, ਕੇ ਕੇ ਸਹਿਗਲ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਲੜ, ਜੋਸੀ ਟਿਣਵਾ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਗਲਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਘੰਗਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਖਦੇਵ, ਡਾ. ਮਹੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਗੁਰਮੋਹਕ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਆਦਿ ਦਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਲਾਸ ਫੋਰਬ ਗੈਰਮਿੰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਜੰਗਲਾਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਠ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਆਯੋਜਿਤ

ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਾਰੀ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਜਲਦ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਤਰਲੋਚਨ ਗਿਰ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੰਗਲਾਤ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਾਥਾ, ਸੋਮ ਦੱਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ, ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਣਾ ਗਿਰ ਖੇੜਾ, ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ

ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਝੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਬਾਣੀ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬਾਣੀ ਰਾਗ ਮੁਕਤ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਾਣੀ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਗ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, 'ਸਭਨਾ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੋ ਭਲਾ ਭਾਈ ਜਿਤੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ॥' ਭਾਵ ਉਹੀ ਰਾਗ ਸਫਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਦਿਆਂ-ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਿਸਟੀ ਦਾ ਕਰਤਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਚੇਤੇ ਆ ਜਾਵੇ। ਅੱਜ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਉਚਾਰੇ 31 ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗ 'ਸੋਰਠਿ' ਬਾਰੇ...

ਰਾਗ ਨਾਦ ਸਬਦਿ ਸੋਹਲੇ

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਸੋਰਠਿ ਸਦਾ ਸੁਹਾਵਣੀ ਜੇ ਸਚਾ ਮਨਿ ਹੋਇ॥ ਦੰਦੀ ਮੋਲੁ ਨ ਕਤੁ ਮਨਿ ਜੀਝੇ ਸਚਾ ਜੋਇ॥ ਭਾਵ, ਸੋਰਠਿ ਰਾਗੀਨੀ ਸਦਾ ਸੋਹਣੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਸਦਾ ਖਿਰ ਪ੍ਰਭੂ ਮਨ ਵਿਚ ਵੱਸ ਆਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚਲੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਾਗ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ ਨੂੰ ਨੌਵੇਂ ਮੁੱਖ ਰਾਗ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਹ ਰਾਗ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 595 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 659 ਤਕ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ

ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਭਗਤ ਬੀਖਣ ਜੀ, ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ, ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਦੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰਾਗ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਦੇ ਕਰਤਾ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਇਹ ਕਮਾਚਥਾਟ ਅਤੇ ਫੌਜ ਸੰਪੂਰਣ ਰਾਗ ਹੈ, ਭਾਵ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਸੁਰ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹੀ ਵਿਚ ਸੱਤ ਸਵਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ

ਰੀਧਾਰ ਦੁਰਬਲ ਹੈ, ਰਿਸ਼ਭ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰੀਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਨਿਸ਼ਾਧ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਦੋਵੇਂ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਧ ਸੁੱਧ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਕੋਮਲ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰਾ ਹੈ। 98150-24920

ਗੁਪ ਸਿੰਘ (ਡਾ.)

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਪਣੀ ਹਸਤੀ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਝੰਡੇ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਂਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਭ ਨਾਲ ਝੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਝੰਡਿਆਂ ਦੇ ਝੁਲਣ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਹੱਦ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਝੁਲਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਝੰਡੇ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ 'ਚ ਝੁਲਦੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਦੇ ਅਕਾਲ ਤਲਾਕੇ, ਭੁਦਰਤੀ ਕਰੋਧੀ ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਇਹ ਝੰਡੇ ਝੁਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਕੇਸਰੀ ਪਰਚਮ ਸ਼ਬਦ-ਸੋਗ ਤੋਂ ਨਿਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ 'ਚ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਤਨੀ ਵੀ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਜਾਵੇ, ਚਾਹੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਪਰਨ, ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਨ-ਮਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਝੰਡੇ ਝੁਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਪੰਥਕ ਨੇਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਂ-ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ 'ਚ ਝੰਡੇ ਤੋਂ ਭਾਵ 'ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ' ਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ 'ਚ ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਸੋਧਾਂ, ਸੁਰੂਪ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਸਮਝਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਝੁਲਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹੇਂ ਪੰਥ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ

ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਉਚਾਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੂਰੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਗਿਆਸੂ ਲੋਕਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੀ ਸੋਧ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਲਗਪਗ 101 ਫੁੱਟ ਹੈ। ਬਸੰਤੀ ਜਾਂ ਸੁਰਮਈ ਰੰਗ ਪਿਛੇ ਵੀ ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਦੂਰ ਤੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਖੰਡੇ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੰਡਾ ਇਕ ਸ਼ਸਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਖੰਡੇ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਇਸ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਸੂਚਕ ਹੈ। ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਰਾਜ ਯੋਗ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜੁਫੇਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਚੱਕਰ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨ ਅਕਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਖੰਡਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੰਡਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਖੰਡਾ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸਾਜ ਕੇ ਜਿਨ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਉਪਾਇਆ॥ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਜੋ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚਾਰੇ ਹਵਾਲੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੀਰੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੀਰੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਦਾ ਸੀ। ਡੱਟ ਕਲਸਰਾਹ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪਰਚਮ ਝੁਲਦਾ ਸੀ:

ਜਿਸੁ ਧੀਰਜੁ ਧੁਰਿ ਧਵਲੁ ਧੁਜਾ ਸੋਇ ਬੋਠੰਦੀ ਬੀਦਾ॥ ਇਹ ਧੁਜਾ (ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ) ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰਾਜ ਚਲਾਇਆ, ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਨਾਨਕਿ ਗੁਰੂ ਚਲਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋਟੁ ਸਤਾਈ ਨੀਵ ਵੇ॥ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਬਾਣੀ ਦੇ ਬੋਧਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਝੁਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:

ਰੁਲਿ ਸੋਈ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਤਨੁ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਅਰਜੁਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਾ॥ ਡੱਟ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਝੰਡਾ ਪਾਪ ਨਾਸ਼ਕ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਫੈਦ ਰੰਗ ਇਸ ਦੀ ਨਿਗਲਤਾ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ: ਫੁਲਿ ਪੁੰਮ ਧੁਜਾ ਫਰਹੰਤਿ ਸਦਾ ਅਘ ਪ੍ਰਿਥ ਤਰੰਗ ਨਿਵਾਰਨ ਕਉ॥ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ 'ਜੀਤ ਬਿਗਾਸ' ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ: ਗਮਾ ਖਾਸਗਾ ਰਾ ਬਾਪਾਇਸ਼ ਡਰਾਂਗੇ॥ ਮੁਜ਼ੱਫਰ ਲਵਾ ਆਮਦਾ ਦੇਵ ਵੰਦੇ॥ ਭਾਵ, ਸਾਰੇ ਪੀਰ, ਪੰਠੀਬ, ਨਬੀ ਤੇ ਅਉਲੀਏ ਆਦਿ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ) ਦੇ ਚਰਨੀ ਪਦੇ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਵਿਜਈ ਝੰਡਾ ਹੀ ਜਗਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਮਹਾਵਾਕ ਹੈ:

ਜਹ ਤੁਹ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਫਰਹਾਈ॥ ਚੋਰ ਜਾਰ ਹਰ ਦੇਤ ਦਿਖਾਈ॥ ਸਿੱਖੇ ਧਰਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਦੇ ਹੈ, ਉਥੇ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ, ਧਰਮੀ ਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਹੀ ਵਾਸ ਹੋਇਤਾ ਹੈ।

ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਪਾ ਸਮੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਗਰੀਬ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੁਜਾ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ 'ਯਾਗ ਕਾਨੂੰਨ' ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਪਾਠ ਕੀਤੀਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਰੂਹਾਨੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇ: ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਇਮਾਰਤ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਤਦ ਤੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਬਾਸ ਦਾ ਝੰਡਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਝੁਲਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਹਵਾਲੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ

ਕਰ ਲਿਆ। ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਵੰਗਾਰ ਸੀ, ਬਗ਼ਾਵਤ ਸੀ, ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸ਼ੇਰਨੀਕ ਖੰਡਾ, ਬਸੰਤੀ ਸੁਰਮਈ ਰੰਗ, ਫਰੋ 'ਤੇ ਦੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ, ਖੰਡੇ ਤੇ ਚੱਕਰ ਸਮੇਤ ਝੁਲਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇਵ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਸਾਥ ਨਾਲ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣਾ ਹੈ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੌਮ ਦਾ ਇਹ ਝੰਡਾ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਸਤਰਧਾਰੀ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਪੂਜਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸਰਬਲੋਹ ਦਾ ਖੰਡਾ ਅਕਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਧੁਜਾ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਡੰਗਾਣੀ ਦੇ ਯੁੱਧ

ਸਕਦਾ। ਡੋਜਦਾਕ ਕੜਕ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, 'ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਵੱਢ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।' ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਹੱਥ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਝੰਡਾ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਫੜ ਲਵਾਂਗਾ', ਡੋਜਦਾਕ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, 'ਤੇਰੇ ਪੈਰ ਵੀ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।' ਅੱਗੋਂ ਭਾਈ ਜੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, 'ਫਿਰ ਮੈਂ ਇਸ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਦੰਦਾ ਨਾਲ ਫੜ ਲਵਾਂਗਾ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਝੰਡਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਡਿੱਗਣ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗਾ।' ਡੋਜਦਾਕ ਨੇ ਤਿਤਾਵਣੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 'ਤੇਰਾ ਸਿਰ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।' ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਡੋਲੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਆਖਿਆ, 'ਮੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਸੁਆਸ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਸਿਰ ਉਡਾ ਦਿਓਗੇ ਤਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਇਹ ਝੰਡਾ ਹੈ, ਅਪੋ ਸੰਭਾਲ ਲਵੋਗਾ।' ਡੋਜਦਾਕ ਨੇ ਜੱਗੀ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਆਲਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੀਸ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ। ਝੰਡਾ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਤੇ ਡੋਜਦਾਕ ਦਾ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਦਫ਼ਤਰਾਂ, ਸਭਾਰਤਖਾਨਿਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਠੋਕੜਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਗੁਰੂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਸਰਬਲੋਹੀਆਂ ਹੋ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਪੰਨਦਾਰ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੋਨੇ ਦਾ ਮੈਡਲ ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਤਸ਼ਤਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਸ਼ਤਰੀ ਤੇ ਮੈਡਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਾਂਗਾ, ਇਹ ਕੱਚੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।' ਖੈਰ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਪਰ ਠੋਕੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਖੰਡੇ ਲਗਾਵਾਏ ਗਏ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਗੱਦਿ ਮਰਠਾਣੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਪੰਥਾਂ ਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਅਸਵੇਦ ਹੋ ਗਏ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖੰਡੇ ਜਾਂ ਭਾਲੇ, ਸੰਘਣੇ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਤਸ਼ਦਦ ਸਾਰੇ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ ਸੋਨੇ ਦੇ ਲਗਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਰੰਗ ਵੀ ਬਸੰਤੀ ਤੇ ਸੁਰਮਈ ਦੀ ਥਾਂ ਭਗਵਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਟਾਰੀ ਸਰਹੰਦ 'ਤੇ ਝੰਡਾ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਦੇਖਣ ਲਈ ਗੁਜਰਾਂ ਦਰਗ਼ਜ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੌਮੀ ਗਿਰਾਵਟ ਕਾਰਨ ਝੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸੁਰੂਪ ਤੇ ਰੰਗ ਵੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਝੰਡੇ ਦਾ ਲਾਉਣਾ, ਆਪ ਝੁਲਾਉਣਾ, ਨੀਵਾਂ ਕਰਨਾ, ਝੰਡਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ, ਜਾਤੀ-ਦੇਸ਼-ਖਿੱਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚੁੱਕ, ਸ਼ੋਰ, ਚਾਰ ਅਦਿ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਪਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਾਂਗ ਸ਼ਬਦ-ਸੋਗ ਤੋਂ ਨਿਰਾ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਠਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਤਿਹਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸਿੱਖ ਹਨ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਝੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ 20 ਅਗਸਤ 2009 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸਿਰਫ ਉਥੇ ਹੀ ਝੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਵੇ ਪਰੰਤੂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਪੁੱਜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਿਵੈਲੋਪੀਆਂ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਪਵਿੱਤਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਯੋਗ ਆਸ਼ਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਝੁਲਾਏ ਜਾਣ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਦਾਰੀ, ਮਹੱਲੇ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਦਲ, ਜਿਸੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਨਿਰੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਦਲ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਗਾਈਆ ਅਟੱਲ ਰਹੇ ਚੌਕੀਆਂ ਅਚੱਲ ਰਹੇ, ਬੁੱਠੇ ਝੁਲਾ ਝੱਲ ਰਹੇ ਪੁਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਰਹੇ, ਲਾਗਤੇ ਦੀਵਾਨ ਰਹੇ ਗਾਵਤੇ ਸੁਜਾਨ ਰਹੇ, ਝੁਲਤੇ ਦੀਵਾਨ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਪਾਵਤਿਆ ਕੇ।

ਕਵਿਰਾਜ ਸੰਤ ਸਿੱਖ ਦੇ ਪਾਰਨੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੇਦਨਾ 'ਚ ਸੁਤੰਤਰ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖ ਦੇ ਪਾਰਨੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੇਦਨਾ 'ਚ ਡਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾ ਸਿੱਖ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲਗਦੇ ਗਿੱਠ, ਸੁਝਾਵਣ ਗਵੱਈਏ ਨਿਰੰਗੁਰ ਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਲਾਹ ਗਾਇਨ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਝੰਡੇ ਚੁੱਗੇ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਰਹਿਣ। ਸਿੱਖੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਆਪ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਰਮਲ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੀਵ ਵਾਂਗ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਫੌਜ ਦਾ ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ ਝੁਲਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਂਦ ਦੇ ਪਛਾਣ ਦੀ ਝੁਲਥੇਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਮਹੱਲਾ ਬਿਖਰਵਾਏ ਹੋ।

ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਖਿੱਤੇ, ਭਾਸ਼ਾ, ਪਹਿਰਾਵੇ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਪਰ ਉੱਚੇ ਕੇ ਕੇਸਰੀ ਪਰਚਮ ਬੁਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਨਿਰੰਤਰ ਇਹ ਪੁਕਾਰ ਤਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦਿ। ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਖੇ-ਪਿਆਸੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਥੇ ਤੁਹਾਡੀ ਭੁੱਖ-ਪਿਆਸ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਤਾਂ ਇਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਦਵਾ-ਦਾਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਥੱਕ ਚੁੱਕੇ ਜਾਓ ਹੋ ਤਾਂ ਇਥੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਦ 'ਚ ਆਰਾਮ ਫਰਮਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਮਜ਼ਮੂਲ, ਲੜਾਕੇ, ਨਿਰਾਣੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਥੇ ਸੁਆਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਲੋਹਮਈ ਦੁਰਗ (ਕਿਲ੍ਹਾ) ਮਿਲੇਗਾ, ਜੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਮਾਤਮਿਕ ਖੁਸ਼ਾਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਵੀ ਝੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਮੁਸ਼ੱਫਤਾਂ ਸੰਪੰਨ ਖੁਦਮੁਖ਼ਤਾਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜਗਿਆਸੂ ਤੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਝੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਏਸ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਸ਼ਰਕਾਰ ਹੋ ਤੇ ਲੋਕਵੰਦ ਨੂੰ ਇਹ ਦੂਰੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕੇ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ 'ਨਿਸ਼ਾਨ', 'ਨਿਸ਼ਾਣ', 'ਝੰਡਾ', 'ਪੱਟੀ', 'ਧੁਜਾ', 'ਕੋਟਾ' ਆਦਿ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ 'ਅਕਾਲੀ ਧੁਜਾ' ਵੀ ਕੇਹਾ ਜਾਂਗਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਾਸ, ਬੰਦੀ, ਲੋਹੇ, ਤਾਂਬੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੱਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਪਾਥੀਪ ਮਜ਼ਹੂਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਹਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਝੁੱਕਦਾ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਸੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੜੇ ਹੀ ਮਜ਼ਹੂਰੀ ਸੇਖ ਕੌਮ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਮਜ਼ਹੂਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਕੌਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੁਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੁਲਣ ਬਾਰੇ ਏਸ ਦਾ ਅਰੰਭਕ ਨਾਂ 'ਅਕਾਲ ਧੁਜਾ' ਜਾਂ 'ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਨੇਸ਼ਾਨ' ਸੀ। ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਨਾਂ 'ਝੰਡਾ ਖੁੰਗ' ਜੁਰਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕਤਾ, ਗੁਰਦਾਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਕੋਲੋਂ-ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: 'ਚੌਕੀਆਂ ਝੰਡੇ ਚੁੱਗੇ ਜੁਗ ਅਟੱਲ'।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਬਾਰੇ ਜੋ ਉਤਸੁਕਤਾ

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਮੋਢੀ ਉਸਰਈਏ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

28 ਮਾਰਚ ਜੋੜੇ ਮੇਲੇ 'ਤੇ

ਮੱਲ ਖੱਤਰੀ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨਾਲ ਤੇ ਤੀਜਾ ਸ. ਸਾਈ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨਾਲ। ਤਿੰਨਾਂ ਸੁਪਤਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਬਿਲਵ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਤੇਗ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾਪੰਥੀ ਸਾਧੂ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਅਥਰ ਸ਼ਰਧਾ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦਾ ਉਤਸਵ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦਾ ਸੁਰਜ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਡੁੱਬੇਗਾ ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮੇਗੀ।

ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ, ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਵਰਤਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਕਥਾ-ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੁੰਦਾ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਤ-ਸਿੱਖਪੰਥੀ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਕੇਸਰੀ ਤਿਲਕ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਣਾਇਆ। ਜਿੰਨਾ

ਹਿਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਪਾਸੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ, ਓਨਾ ਹਿਰ ਉਹ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰਹੇ ਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਬੇਅੰਤ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਦਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਟੱਲ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਆਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਥਾ ਸੁਣਨ ਲਈ ਗੁਜਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇ ਡੇਰੇ/ਅਸਥਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸੇਵਾਪੰਥੀ ਸੰਤ ਵੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜਿੰਨੇ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਤਪੱਸਿਆ ਵਿਚ ਅਟੱਲ ਸਨ, ਓਨੇ ਹੀ ਯੁੱਧ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਬਹੁਬਲ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਦੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਤੇਗ ਚਲਾਈ, ਉਥੇ ਦੇਗ ਵੀ ਚਲਾਈ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪਸਾਰ ਵੀ ਬੜੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਵਿਚ ਜੋ ਸੁਤਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਉਹ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਿੱਖੀ ਸੱਭਾ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭ ਕਰ ਕੇ 78 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਜੁੜਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ੧੩ ਸੁਈ 13, ਸੰਮਤ 1891 (1834 ਈਸਵੀ) ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਵਿਖੇ ਸੰਘੰਭ ਜਾ ਬਿਧਾਨ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਬਾਬਾ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 26ਵਾਂ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਰੰਗੀਨ ਮਹਿਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰ-ਘਰ ਕਿਲ੍ਹਾ ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ, ਉਨਾ (ਗਿਮਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਵਿਖੇ 26 ਤੋਂ 28 ਮਾਰਚ ਤਕ ਬੜੇ ਪੰਮ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਉਤਸਵ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਡੇਰਾ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਚਾਰੇ, ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਜਾਣਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਸੰਤ ਮਹਾਪੁਰਖ ਅਨੰਮੋਹੀ ਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਰੀਮੁੱਤਮ ਦੀ

ਬਾਈ ਸਾਈਅਤ ਵਿਚ ਗੁੱਡ ਫਰਾਈਡੇ ਨੂੰ ਹੋਲੀ ਫਰਾਈਡੇ, 'ਬਲੈਕ ਫਰਾਈਡੇ' ਤੇ 'ਗ੍ਰੇਟ ਫਰਾਈਡੇ' ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਈਸਾ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਈਸਟਰ ਸੰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦੇ ਸੁੰਕਵਾਰ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਈਸਟਰ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਨ ਹੈ। ਸੁਲੀ ਉੱਪਰ ਲਟਕਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭੂ ਯੀਸੂ ਮੁੜ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ 'ਈਸਟਰ ਸੰਤੋਂ' ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਔਰਤਾਂ ਤੁੰ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਹੀ ਏ? ਕਿਸ ਨੂੰ ਲੱ

ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ : ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ

ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ : ਬੇਦੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਪਾਅ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੈਂਸਰ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਕੈਂਸਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕਾਂ, ਲੱਛਣਾਂ, ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਪਾਅ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ (ਸਰਵਿਕਲ) ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੈਂਸਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਿਯੂਮਨ ਪੈਪਿਲੋਮਾ ਵਾਇਰਸ (HPV) ਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ HPV-16 ਅਤੇ HPV-18 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਕ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਗਰਟ ਨੋਸ਼ੀ, ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ ਕਰਨਾ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਖੂਨਸਰੋਤ, ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮਹਾਵਾਰੀ ਆਉਣਾ, ਮੀਨੋਪਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੂਨ ਵੱਗਣਾ, ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖੂਨਸਰੋਤ, ਬਦਬੂਦਾਰ ਯੋਨੀ ਡਿਸਚਾਰਜ, ਹੇਠਲੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਅਚਾਨਕ ਵਜਨ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਾਬ ਦੌਰਾਨ ਦਰਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਸਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਪਤਾ ਚਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ, ਹਿਰਾਣਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸੰਚਾਰੀ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ 30 ਸਾਲ ਤੱਕ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ

ਮੁਹਿਮ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਸ਼ੂਗਰ ਅਤੇ ਸਰਵਾਈਕਲ, ਸਤਨ ਅਤੇ ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਵਿਦ ਏਸੋਸੀਏਟਿਡ ਏਸੋਸੀਏਟਿਡ (ਐੱਸ ਐੱਸ ਐੱਸ ਐੱਸ) ਨਾਮਕ ਸਰਲ ਟੈਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਅਰੰਭ ਮੰਦਰ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ, ਕੌਮਿਊਨਿਟੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ, ਉੱਚ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਮਿਲੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਵਾਈਕਲ ਕੈਂਸਰ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਟੱਬ, ਬਾਇਓਪਸੀ, ਸੀਟੀ ਸਕੈਨ ਅਤੇ ਐਮਆਰਆਈ ਵਰਗੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਖੋਜੀ ਕੈਂਸਰ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜਵੰਦ ਉਪਾਅ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਊਜ਼ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜਵੰਦ ਉਪਾਅ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਊਜ਼ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜਵੰਦ ਉਪਾਅ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੁੱਲ ਆਉਟਡੋਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਓ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਊਜ਼ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਫਾਇੰਡੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਆਉਟਡੋਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਓ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਰਿਫਾਇੰਡੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਹੱਸਪਤਾਲ ਸਾਇਟਸ ਦਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਗਾਇਡਲਾਈਨ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥਨ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੂਬਾ ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀ ਹੱਸਪਤਾਲ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਹੱਸਪਤਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਆਉਟਡੋਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਓ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ।

ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ ਕੋਸਟ ਦਾ 10 ਫੀਸਦੀ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਰਖਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਰੀਬ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਨਾਲ ਪਾਲਨ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਲਈ 8 ਦਸੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਿਫਾਇੰਡੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ 4 ਹੱਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਕੋਰੀਦਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 7 ਹੱਸਪਤਾਲ ਲਈ ਸੀਮੀਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 8086 ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲਾਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਗੰਭੀਰ : ਗੰਗਵਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਗਮ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ) ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਬੀਰ ਗੰਗਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਰੇ 23 ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀਕਰਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ 'ਤੇ ਹੈ।

ਗੰਗਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10 ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਗਾਲਾਵਲਾ ਚੌਕ ਤੋਂ ਭਠਾਨਾ ਭਦਾਨੀ ਵਾਲਿਆ ਪਿੰਡ ਖੋਜੀ ਆਸਰਾ, ਮਾਰੋਤ ਤੋਂ ਸੁਰਜਗੜ੍ਹ ਸੜਕ ਤੱਕ, ਪਿੰਡ ਤਮਾਸਪੁਰ-ਫੋਟਪੁਰ ਦੀ ਪੁਰੋਚ-ਕਾਰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੰਮ ਸਾਲ 2026 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰੋਤ ਤੋਂ ਖਾਪੜਵਾਸ ਤੱਕ ਦੇ ਸੜਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਾਰੋਤ ਨਗਰ ਤੋਂ ਜੋਏਲੋਏ ਤੱਕ ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ

ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਇਸ ਸੜਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਕੰਮ ਵੱਡੀ ਸਾਲ 2026-2027 ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਮਾਲਪੁਰ ਤੋਂ ਭੁਗਵਾਸ, ਜਮਾਲਪੁਰ ਤੋਂ ਝੰਸਵਾ, ਝੰਸਵਾ ਤੋਂ ਖੋਜੀ ਆਸਰਾ, ਖੋਜੀ ਆਸਰਾ ਤੋਂ ਖੋਜੀ ਆਸਰਾ ਪੁਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰੋਤ 2026 ਤੱਕ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਟਲਿਕਰ ਤੋਂ ਖਾਪੜਵਾਸ ਪਿੰਡ ਸੜਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਵਾ ਨੇ ਸਦਨ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸਾਲ 2025-26 ਵਿੱਚ 6500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 6150 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ 6500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ, ਨਸ਼ਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ, ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ।

ਸਰਕਾਰ ਓਲੰਪਿਕ, ਪੈਰਾ ਓਲੰਪਿਕ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮੈਡਲ ਜੇਤੂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾ ਦੇਰੀ ਦੇ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰਕਮ : ਗੌਰਵ ਗੌਤਮ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਖੇਡ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਗੌਤਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਸਾਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਲਈ 31 ਦਸੰਬਰ, 2022 ਤੱਕ ਦੀ ਨਗਦ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰਕਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਯੋਗ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਡੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਸਾਲ 2023, 2024 ਅਤੇ 2025 ਦੇ ਓਲੰਪਿਕ, ਪੈਰਾ ਓਲੰਪਿਕ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵਰਗੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀ ਨਗਦ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰਕਮ ਵੀ ਬਿਨ੍ਹਾ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਵੇਡੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗੌਰਵ ਗੌਤਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਦੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਯੋਗ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਗਦ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਹੀਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੋਗ ਸਾਲਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2019 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 8234 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 491.22 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਗਦ ਪੁਰਸਕਾਰ ਰਕਮ ਵੇਡੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 10 ਸੜਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਗਾਲਾਵਲਾ ਚੌਕ ਤੋਂ ਭਠਾਨਾ ਭਦਾਨੀ ਵਾਲਿਆ ਪਿੰਡ ਖੋਜੀ ਆਸਰਾ, ਮਾਰੋਤ ਤੋਂ ਸੁਰਜਗੜ੍ਹ ਸੜਕ ਤੱਕ, ਪਿੰਡ ਤਮਾਸਪੁਰ-ਫੋਟਪੁਰ ਦੀ ਪੁਰੋਚ-ਕਾਰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੰਮ ਸਾਲ 2026 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰੋਤ ਤੋਂ ਖਾਪੜਵਾਸ ਤੱਕ ਦੇ ਸੜਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮਾਰੋਤ ਨਗਰ ਤੋਂ ਜੋਏਲੋਏ ਤੱਕ ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ

ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹੰਗਾਮਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਅੱਜ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਰੋਕੂ ਮਤਾ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਨੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਵਾਕਆਉਟ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਈ ਡੀ ਐੱਫ ਸੀ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ 590 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਧੌਂਪਧੌਤੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਸਦਨ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਡਿਫ਼ਟਰਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਊਰੋ ਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਜ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁੱਤਾ ਭੁੱਕਲ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐੱਚ ਐੱਸ ਸੀ)

ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਟਾਫ਼ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐੱਚ ਐੱਸ ਐੱਸ ਸੀ) ਵਿੱਚ ਭਰਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮ ਰੋਕੂ ਮਤਾ ਪੱਥਰ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਭਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਸਪੀਕਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕਲਿਆਣ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਮਤਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੁੱਝਾ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕ ਰਿਹਾ ਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਡਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਖੁੱਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੰਗਾਮਾ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਕ ਆਉਣ ਕਰ ਗਏ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਝ ਸਮੇਂ

ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਈ ਡੀ ਐੱਫ ਸੀ ਬੈਂਕ ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕੋਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਰਾਜਪਾਲ 'ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਅਸ਼ੋਕ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣਾ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈ ਪੀ ਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਾਈ ਪੁਰਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਸੁਰਜਗੜ੍ਹ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਝੁਲਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਪਰ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਬੰਧੀ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਸੀਬੀਆਈ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ, ਨਸ਼ਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ, ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ।

ਇੱਕੀ ਸੌ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸੌ ਦਿਨ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ: ਮੁਲਾਣਾ

ਯਮੁਨਾਨਗਰ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਇੱਥੇ ਐਂਬਲਾ ਦੇ ਸੈਸਟ ਮੈਂਬਰ ਵਰੁਣ ਮੁਲਾਣਾ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਨਗਰ ਸੌ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਮਨ ਤਿਆਗੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨਗਰ ਅਧੀਨ 8 ਲੱਖ ਲੋਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ 2,100 ਨੂੰ ਹੀ 100 ਦਿਨ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਰੁਪਿਆ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਘੇਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਰੁਣ ਮੁਲਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉਹ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਰਾਬ ਹੈ, ਨਸ਼ਾ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਸੈਸਟ ਮੈਂਬਰ ਵਰੁਣ ਮੁਲਾਣਾ ਨੇ ਕੈਮਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬੋਲਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਰਤੀਆ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਰਤੀਆ ਵਿੱਚ ਜਨ ਸਿਹਤ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਰਤੀਆ ਵਿੱਚ ਲਾਲੀ ਰੋੜ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜਨੀਅਰ ਛੋਟੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਚੰਦ ਲਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਲਾਲੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਤੀਆ ਵਿੱਚ ਜਨ ਸਿਹਤ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 5.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਿੱਲ ਬਕਾਇਆ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਭੂ ਫਤਿਹਗੜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਉਹ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਆਪਣੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਛੋਟੂ ਰਾਮ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਸ਼ਾਸ਼ਿਰ ਸਿੰਘ, ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ, ਦੀਪਕ ਕੁਮਾਰ, ਰਵੀ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜਨੀਅਰ ਛੋਟੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਚੰਦ ਲਾਲੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਤੀਆ ਵਿੱਚ ਜਨ ਸਿਹਤ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 5.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਿੱਲ ਬਕਾਇਆ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਭੂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਬਿੱਲ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਆਦਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਹਰਿਆਣਾ ਅੱਵਲ: ਗਰਗ

ਜੀਂਦ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਹਰਿਆਣਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਮੰਡਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕਨਫੈਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਜਰੰਗ ਦਾਸ ਗਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ, ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਡਿਫਰੈਂਸ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਡਿਫਰੈਂਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਗਰਗ ਨਵਵਾਣਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰਤ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰ ਵਧਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਪਾਰੀ, ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਅਤੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੁਖਤਾ ਪੁਖੇਪ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਅਧਾਰੀ ਹੱਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬਾਈ ਹੱਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਪਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹੋਣ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁ ਉਦੇਸ਼ੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ।

ਤਸਕਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ

ਬਾਹਰਬਾਦ ਮਾਰਕੇਡਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਇੱਥੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਕਨੀਪਲਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਉਰਫ ਜੇ ਪੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਤਿਲਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾ 10 ਮਾਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸਨ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਹੋਰੋਇਨ, ਸਮੋਕ, ਅਰੀਮ ਦੇ ਕਾਰਬਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਸਰਗਰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੋਲ ਇਕ ਸਕਾਰਾਪਿਊ ਕਾਰ, 10 ਗਰਾਮ ਸੋਨਾ ਤੇ 47 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਗਦੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 19 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵੇਚ ਕੇ ਇੱਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਾਰਪਕੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਯਮੁਨਾਨਗਰ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਿਊਰੋ- ਇੱਥੇ ਐਂਬਲਾ ਦੇ ਸੈਸਟ ਮੈਂਬਰ ਵਰੁਣ ਮੁਲਾਣਾ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਨਗਰ ਸੌ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਮਨ ਤਿਆਗੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨਗਰ ਅਧੀਨ 8 ਲੱਖ ਲੋਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ 2,100 ਨੂੰ ਹੀ 100 ਦਿਨ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਰੁਪਿਆ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਘੇਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਰੁਣ ਮੁਲਾਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਤੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਏਆਈ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਸੰਜੀਵ ਚੋਪੜਾ
ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਜਾਈ, ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਸਬਸਿਡੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅੰਕੜੇ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਲਗਭਗ 80 ਕਰੋੜ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ਼ਾਸਨ ਸਬੰਧੀ ਅਗਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਪਾਰਦਰਸ਼ਿਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਦਿਖਾਣੀ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾਨ ਦੀ ਵਿਆਪਿਕਤਾ ਕਰਨ, ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਏਆਈ) ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਖਰੀਦ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ (ਐੱਫਸੀਆਈ) ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ, ਅਸੁੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਜਿਹੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ

‘ਤੇ ਦਿੱਸ਼ ਅਧਾਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਕਾਰਨ ਨਤੀਜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਏਆਈ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ (ਏਜੀਏ) ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤਸਵੀਰ-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਪ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਨੂੰ ਖਟਾ ਕੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਖਰੀਦ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਐੱਫਸੀਆਈ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਅਰਹਾਊਸਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੀਐਚਐਲਐਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਭੰਡਾਰਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈਏਟੀ-ਆਧਾਰਿਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੈਂਸਰ ਤਾਪਮਾਨ, ਨਮੀ, ਫੁੱਫੂਦ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਏਆਈ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਜ਼ਨ ਟੂਲ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੋਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸਤ੍ਹਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਮਾਲ-ਸੂਚੀ (ਇਨਵੈਂਟਰੀ) ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਿਰੰਤਰ ਅੰਕੜੇ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਡੀਐੱਫਪੀਡੀ ਦੇ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਗੁਡਿੰਗ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ‘ਡਿਪੋ ਦਰਪਣ’ ਨਾਲ ਵੇਰੀਫਿਕੇਡ, ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਦਾ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਐਨਾਲਿਟਿਕਸ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਜੋਖਮ, ਸਟਾਕ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ-ਪੀਡੀਐੱਸ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਸ਼ਨੀ ਭੰਡਾਰ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੱਕੀ ਅੰਕੜੇ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਡੇਟਾਬੇਸ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ (ਕ੍ਰਾਸ-ਵੇਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ) ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ 8.51 ਕਰੋੜ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2.18 ਕਰੋੜ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾਮਾਂ, ਪਤਿਆਂ, ਆਧਾਰ ਸੀਡਿੰਗ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਨਿਯਮ-ਅਧਾਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਕਲ, ਸਬੰਧਿਤ ਪਛਾਣਾਂ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਣ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮਿਲਾਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੋਖਮ ਸਬੰਧੀ ਸੇਕੜ ਰਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਕਸ਼ਿਤ ਤਸਦੀਕ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ

ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵਧੇਰੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵੱਡੇ ਵਾਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ-ਪੀਡੀਐੱਸ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਸ਼ਨੀ ਭੰਡਾਰ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੱਕੀ ਅੰਕੜੇ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਡੇਟਾਬੇਸ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ (ਕ੍ਰਾਸ-ਵੇਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ) ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ 8.51 ਕਰੋੜ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2.18 ਕਰੋੜ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਾਮਾਂ, ਪਤਿਆਂ, ਆਧਾਰ ਸੀਡਿੰਗ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਨਿਯਮ-ਅਧਾਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਕਲ, ਸਬੰਧਿਤ ਪਛਾਣਾਂ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਣ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਮਿਲਾਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੋਖਮ ਸਬੰਧੀ ਸੇਕੜ ਰਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਕਸ਼ਿਤ ਤਸਦੀਕ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ

ਮੌਜੂਦਾ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਧਨ (ਐਨਲਾਈਵ ਪੋਰਟਲ, ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ, ਵਾਟਸਐੱਪ ਅਤੇ ਆਈਵੀਆਰਐੱਸ ਸਮੇਤ) ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੇਲਪਲਾਈ ਏਆਈ ਸਲਿਊਸ਼ਨ (ਆਸਾ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਭਾਸ਼ੀ ਵੈੱਬ ਆਊਟਰਿੰਗ ਅਤੇ ਏਆਈ-ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਫੀਡਬੈਕ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਲਈ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਸਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਲਗਭਗ 20 ਲੱਖ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦ ਲਾਗਤ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਨਐੱਫਐੱਸਏ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ ਦਾਅਵੇ (ਸਕੇਨ) ਪਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਸਬਸਿਡੀ ਸਬੰਧੀ

ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਰੰਟ ਅਤੇ ਚੈਕਸਿਸਟ ਡਲੋ ਹੀ ਮਿਆਰੀਕ੍ਰਿਤ ਹਨ, ਪਰ ਅਧੂਰੇ, ਬੇਮਲ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੈਸਿੰਗ, ਡੇਟਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਏਆਈ-ਅਧਾਰਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਢਾਂਚੇ ਨੇ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹਾਈ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਬਦਲਾਅ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਖਰੀਦ, ਭੰਡਾਰਨ, ਆਵਾਜਾਈ, ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਏਆਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜੋਖਮਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰਣ ਅਤੇ ਲਾਭਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ 80 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ, ਵਧੇਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕੋਈ ਮਾਮਲੀ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। (ਲੇਖਕ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵੱਡ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਹਨ)

ਡਾ. ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੈਤੋ ਵੱਲੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਜੈਤੋ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਡਾ. ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੈਤੋ ਨੇ ਅੱਜ ਰਾਜਠਾਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਕਰਮ ਹੀ

ਜੈਤੋ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਡਾ. ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੈਤੋ ਨੇ ਅੱਜ ਰਾਜਠਾਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਕਰਮ ਹੀ

ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ।

ਡਾ. ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੈਤੋ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਜੈਤੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਜਨਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਜੈਤੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੀਰਗੀ ਦੀ ਚੰਗੀ ਚੰਗੀ ਸੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਔਰੰਗਾਬਾਦੀ ਚੰਗੀ ਚੰਗੀ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚਾਰ 'ਤੇ ਡਟ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਣਾ ਇੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਵਿੱਚ ਕਸਾਵਾ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਸ਼ਾਹਕੋਟ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਫਸਲੀ ਵਿਵਿਧਤਾ ਅਤੇ ਟਿਕਾਉ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਕਰਦਿਆਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਣਾ ਇੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਮਲਸੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਣੀ-ਗਾਕ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕਸਾਵਾ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

2007-08 ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਰਵੀਂ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟ ਰੇ ਪਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਜਲ ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹੁਣੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। 2019 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਸੀ, ਤਦ ਮੈਂ ਪੀ. ਏ. ਡੀ. ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਡਾਇਰੈਕਟ ਸੀਡਿੰਗ ਆਰਾਥੀਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਤਕਨੀਕ

ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮਾਨਸੂਨੀ ਮੌਸਮ 'ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਇਸ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ।

ਕਸਾਵਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ਗਲੂਟਨ-ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਕੀਟ-ਨਾਸ਼ਕ ਫਸਲ ਵਜੋਂ ਉਚਿਤ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਘੱਟ ਚਿੰਤਾ ਕੀਤੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸਾਵਾ ਨੂੰ ਦੋ ਇੰਚ ਗਹਿਰਾਈ ਅਤੇ 36 ਇੰਚ ਦੇ ਫਾਸਲੇ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਲਗਭਗ 5,000 ਪੌਦੇ ਲਗ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਪੌਦੇ 'ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਉਪਜ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਕਰੀਬ 250 ਕਵਿੰਟਲ ਉਤਪਾਦਨ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ

ਜਤੀਬੂਟੀਨਾਸ਼ਕ ਛਿੜਕਾਅ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਸਲ ਤੋਂ ਤੋਂ ਨੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਸਾਵਾ ਦੇਮਟ ਅਤੇ ਰੇਤਲੀ ਦੋਮਟ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੋਆਬਾ ਖੇਤਰ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਮੌਨੂ ਯਕੀਨ 'ਤੇ ਹੀ ਦੋਆਬਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਚੁਕਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਨੂ ਯਕੀਨ 20 ਕਵਿੰਟਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਲਗਭਗ 50 ਕਵਿੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਚੁਕਦਾਰ ਦੀ ਖੇਤੀ 15,000 ਏਕੜ ਤੱਕ ਵੇਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ 500 ਕਵਿੰਟਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਸਾਵਾ ਦੀ ਲਾਭਕਾਰੀਤਾ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਾਣਾ

ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕਸਾਵਾ ਲਗਭਗ 15 ਹੁਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਿਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਕਰੀਬ 2.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਠੀਕ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨਾਲ ਕੀਮਤ 20 ਹੁਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਪਰ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਆਲੂ ਵਰਗੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਜਿੱਥੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਸਾਵਾ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20 ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਸਾਵਾ ਫ਼ਸਲ ਇਕ-ਇਕ ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਪਾਇਲਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਡਰੇਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਮੈਂ ਮੌਕੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਸਾਵਾ ਦਾ ਵੀ ਦੋਵਾਂਗਾ। ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਮੌਜੂਬੀ ਸਿੱਧੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਕਟਾਈ ਤੋਂ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਵੈਟਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਦੀ ਸੁੱਕੀ ਪਾਉਡਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਂਗੇ। ਰਾਣਾ ਇੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਸਾਵਾ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਇਆ ਕਿਹਾ, ਮੌਕੇ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 58 ਫੀਸਦੀ ਸਟਾਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚੌਲ ਵਿੱਚ 68 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਜਦਕਿ ਕਸਾਵਾ ਵਿੱਚ 70 ਤੋਂ 80 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਸਟਾਰਚ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟ੍ਰਾਇਲ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਣ ਹੇਠਲੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਵਧੀਆ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਸਾਵਾ ਤੋਂ ਸਾਬੂਦਾ (ਟੀਪਿਊਰ) (ਸੀ.ਸੀ.ਸੀ.) ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਵਰਤੋਂ ਪਸ਼ੂ ਚਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟਾਰਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਗਲੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ, ਇਸ ਪਹਿਲ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਈ.ਸੀ.ਏ. ਆਰ., ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ (ਓਡੀਸ਼ਾ) ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕਸਾਵਾ ਵਿਕਸੇਸ਼ਿਅ ਡਾ. ਐੱਮ. ਨੇਚੇਚੇਚੀਅਨ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਦਿਓ। ਅਸੀਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪਾਣੀ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।

ਮਲੋਰਕੋਟਲਾ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਮਾਨਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਝੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਿਲਾਫ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ-1 ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਫਸਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਨੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸਹਾਇਕ ਥਾਣੇਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 38 ਮਿਤੀ 13 ਫਰਵਰੀ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 305, 331(3) BNS ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਹਿਬਾਜ਼ ਉਰਕ ਜੈਗੋ ਪੁੱਤਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨਦੀਮ ਵਾਸੀ ਮੁੰਡਿਆਲਾ ਰੋਡ, ਜਮਾਲਪੁਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਜੈਨ ਮੇਂਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਮੱਥਾਇਲ ਫੋਨ ਬਰਾਮਦ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ— ਮੁਹੰਮਦ ਸਹਿਬਾਜ਼ ਉਰਕ ਬੁਚਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਸੀਨ ਵਾਸੀ ਮੁਹੱਲਾ ਕਸਾਈਆਂ ਵਾਲਾ ਪੱਕਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਜਮਾਲਪੁਰ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ

ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਤਰ ਤਾਜੂ ਏਨੇਟ ਵਾਸੀ ਨੇੜੇ ਹੋਰਦ ਸ਼ੇਖ, ਮਾਲੋਰਕੋਟਲਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਤਕਤੀਕ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਸੋਂ ਜੇਮੂ ਕਰਤਾ ਰੇਲਗੇਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁੱਲ 8 ਮੱਥਾਇਲ ਫੋਨ ਅਤੇ 3 ਲੈਪਟਾਪ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਹਿਬਾਜ਼ ਉਰਕ ਬੁਚਾ ਜਿਸ ਪਾਸੋਂ 4 ਮੱਥਾਇਲ ਫੋਨ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਹਰ ਫੁੱਧੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਹੋਰ ਵਾਰਦਾਦਾਂ ਦੇ ਵੀ ਖੁਲਾਸੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਹੇਲਪਲਾਈਨ ਨੰਬਰ 112 ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਮ-ਕਾਨੂੰਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਅੰਨੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼: ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ, ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਬਰਾਮਦ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, 26 ਫਰਵਰੀ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ-
ਸ਼੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਆਈ ਪੀ. ਐਸ ਡੀ. ਜੀ. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਦੀਪ ਮਲਿਕ ਆਈ ਪੀ. ਐਸ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚਲਨੀਤ ਸਿੰਘ ਖੱਬ ਪੀ ਪੀ ਐਸ ਉਪ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨੀ ਸ. ਡ. ਗੜ੍ਹਸ਼ੇਕਰ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਪਿਛਾਣ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ

ਰਵਾਂ ਚੰਗਾ ਗੁੰਗਾ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਪਿੰਡ ਮਹਿੰਦਵਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਾਈ ਪ੍ਰਫਾਈਲ ਬਲਾਇੰਡ ਮਰਡਰ ਨੂੰ ਟਰੇਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਲੱਟ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਵਾਸੀ ਮਹਿੰਦਵਾਣੀ ਥਾਣਾ ਗੜ੍ਹਸ਼ੇਕਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਮਿਤੀ 22/2/26 ਨੂੰ ਕਰੀਬ 7.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਮਿਤੀ 23/2/26 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ 3 ਦਿਨ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈ ਕੇ ਵਾਰਦਾਤ

ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ 32 ਬੋਰ ਪਿਸਤੌਲ 3 ਜਿੰਦਾ ਕਾਰਤੂਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਾਤਰ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਪਲਟੀਨਾ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਗਿ੍ਹਮੀ-16-ਐੱਫ-7663

ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ। ਮਿਤੀ 07/02/26 ਨੂੰ ਰਚਨਾ ਉਮਰ ਕਰੀਬ 60 ਸਾਲ ਪਤਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਵਾਸੀ ਮਹਿੰਦਵਾਣੀ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜ ਭੂਗੋਲੀ ਮੁਹੰਮਦ ਪਿੰਡ ਮਹਿੰਦਵਾਣੀ ਤੇ ਸਵੇਰੇ 5:30 ਦੇ ਐਮ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਸਵਾਰ ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 20 ਮਿਤੀ 7/2/26 ਅ/ਪ 103(1), 25/27/54/59 ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਥਾਣਾ ਗੜ੍ਹਸ਼ੇਕਰ ਦਰਜ

ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਕੇ ਤਕਤੀਕ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਾਨਯੋਗ ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਸਾਹਿਬ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਚਲਨੀਤ ਸਿੰਘ ਖੱਬ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਗੜ੍ਹਸ਼ੇਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਸਪੈਲ ਇਨਵੇਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਟੀਮ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਿਊਰੀਆਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਹਾਈ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਐਨੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਟਰੇਸ ਕੀਤਾ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੌਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰੇਡੀਓਸ਼ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਗੋਦਪੁਰ ਗਿਮਾਚਲ ਪੁਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਦੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ

ਗੁਜ਼ਲਾਂ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ 94175-81242

ਮੇਰੇ ਹਰ ਗੀਤ ਨੂੰ, ਤੇਰੇ ਸਾਜ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਮਿੱਠੀ ਅਤੇ ਸੁਰੀਲੀ, ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਜਦ ਕਦੇ, ਦੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਆਂ, ਬੇ-ਖ਼ਬਰੇ ਵਿਛੜੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਰਾਜ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਪਣੀ ਆਸ ਤੋਂ, ਬੇ-ਆਸਰਾ ਹਾਂ ਸਜਣਾ, ਬਸ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਤਰੇ, ਅੰਦਾਜ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸਹਾਰੇ, ਕਿਵੇਂ ਪੁਰਾਣਾ ਸਾਥੀਆ,

ਕੁਝ ਬੇ-ਸਬਰਾ ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਨਾਜ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਅਹਮਾਨ ਮੈਨੂੰ, ਪਗਲਾ ਸਮਝਦੇ ਨੇ, ਪਿੱਛੇ ਹਾਂ ਪੱਛੀ ਹਾਂ, ਪਰਵਾਜ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਉਸ ਦਾ, ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵਿਛੜੇ, ਹਮਰਾਜ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਸਾਰੇ, ਜਗ ਦਾ ਰੱਖਵਾਲਾ ਏ, ਬਸ ਉਸ ਦੇ ਮਿਹਰ ਤਰੇ, ਅੰਦਾਜ਼ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਲੈਣਿਆ, ਅਗਲ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ। ਦੂਰ ਅਤੀਤ 'ਚ ਗੁਆਚੇ, ਨਕਸ਼ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ। ਕਦੇ ਦੌੜਦੀ ਹਾਂ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ, ਸਜਾਉਣ ਖ਼ਾਤਰ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਹੀ ਪਲ ਆਪਣਾ, ਲਕਸ਼ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ। ਹੱਥ ਕਲਮ ਫੜਾ ਕੇ, ਛੱਡ ਗਿਆ ਮੈਨੂੰ, ਯਾਦਾਂ 'ਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਿਤੇ, ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ।

ਮੇਰੀ ਹਜ਼ਾਰੀ ਹੀ ਕੀ ਹੈ, ਕਿਨਕਾ ਮਿੱਟੀ ਦਾ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸ ਕੰਮ ਤੇਰਾ, ਇਹ ਵੱਡਾ ਅਕਸ਼ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ। ਖ਼ਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹਨੂੰ ਤੁਸੀਂ, ਨੰਦਾ ਯਥ ਹੋਣ ਦਾ, ਮੈਂ ਹਰ ਪਲ ਉਸਦੇ, ਸਿੱਠੀ ਹੀ ਤਪਸ਼ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ। ਨਾ ਸਜਾ ਤੂੰ ਸੁਪਨੇ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਰ ਮੋਚਣ ਦੇ, ਤੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਕੇ ਤੇ, ਮੈਂ ਸਿਖਰਲ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ।

ਡਾ. ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ 98157-32852

ਹੱਥੀ ਕਰਨੀ ਕਿਰਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ। ਚੰਗੀ ਜੀਵਨ ਸੁਗਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ। ਸਬਰ ਸਿਦਕ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ ਕੇ, ਰਾਜ ਸਚਿਆਰੇ ਤੁਰਨਾ, ਗ਼ੈਰਤ ਦੀ ਕੀ ਵੁਕਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ।

ਲੋੜ ਪਈ 'ਤੇ ਕੰਮ ਦੂਜੇ ਦੇ, ਆਉਣੋਂ ਨਾ ਕਰਤਾਰੂਦਾ, ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਪਰ ਦੀ ਪਕੂਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ। ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਮਿੱਠਾ ਹੁੰਦਾ, ਆਲਸ ਦੂਰ ਭਜਾਉਦਾ, ਆਉਣੀ ਨਾ ਫਿਰ ਇੱਕਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ।

ਕਰੇ ਜ਼ਮਾਨਾ ਯਦ ਹਮੇਸ਼ਾ, ਕਰੇ ਕੰਮ ਵਿਲੱਖਣ ਜੋ, 'ਬੇਪਾਰਾਏ' ਸਿਫਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ।

ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ ਤੇ, ਨਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਵੱਕੜੀ, ਸਭ ਦੀ ਕਰਨੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ।

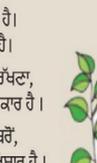
ਬਿਪਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਥ ਸੇ ਜਰਨਾ, ਢਾਹ ਨਾ ਬਹਿਣਾ ਢੇਰੀ, ਰੱਖਣੀ ਡਾਢੀ ਹਿਮਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ।

ਬਿਪਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਥ ਸੇ ਜਰਨਾ, ਢਾਹ ਨਾ ਬਹਿਣਾ ਢੇਰੀ, ਰੱਖਣੀ ਡਾਢੀ ਹਿਮਤ ਸਿਖਾਵੇ, ਲਾਲੇ ਵਰਗਾ ਬਾਪੂ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀਲਪੁਰ 98552-07071

ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਫੇਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੋਈ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਲਾ ਕੇ ਚੁੱਪਦੀ ਹੈ ਰੱਖਣਾ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਸ ਇਹ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹੋਕਾਰ ਹੈ। ਗੜਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੋਲੇ ਡਿੱਗੇ ਅੰਬਰੇ, ਪਲਾਂ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅੰਬਰ ਹੈ। ਜਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ, ਬੰਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਕੀਤਾ ਅਤਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਅਮਨ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਬੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਪਾਰਾਏ 98550-91442

ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਫੇਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੋਈ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਲਾ ਕੇ ਚੁੱਪਦੀ ਹੈ ਰੱਖਣਾ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਸ ਇਹ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹੋਕਾਰ ਹੈ। ਗੜਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੋਲੇ ਡਿੱਗੇ ਅੰਬਰੇ, ਪਲਾਂ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅੰਬਰ ਹੈ। ਜਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ, ਬੰਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਕੀਤਾ ਅਤਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਅਮਨ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੰਸਾਰ ਹੈ। ਫੇਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੋਈ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਲਾ ਕੇ ਚੁੱਪਦੀ ਹੈ ਰੱਖਣਾ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਸ ਇਹ ਬੰਦੇ ਦਾ ਹੋਕਾਰ ਹੈ। ਗੜਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੋਲੇ ਡਿੱਗੇ ਅੰਬਰੇ, ਪਲਾਂ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅੰਬਰ ਹੈ। ਜਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ, ਬੰਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਕੀਤਾ ਅਤਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਅਮਨ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ 'ਚਹਿਲ'

ਬੱਚੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕੀ ਸਦੀ ਦਾ ਚੁੰਗ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਫਸ ਵੱਧਿਆ-ਭਰਮਾਂ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਛੁੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਅਬਾਹ ਤਰੀਕੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਦੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਭਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਮਸ਼ਰੂਫ ਹੋ ਗਏ। ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਖੰਟੀ ਵਜਦਿਆਂ ਹੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਖਾਲਾ ਖਾਲ

ਮਿੱਠੀ ਕਹਾਣੀ

ਲਈ ਸਟਾਫ਼ ਰੁਮ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ। ਮੈਡਮ ਨਵਨੀਤ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਟਾਈਫਾਇਡ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਿਹਾ। ਅੱਜ ਡਾਕਟਰ ਬਦਲ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ'। ਸਾਇੰਸ ਅਧਿਆਪਕਾ ਰੁਪਿੰਦਰ ਨੇ ਗੱਲ ਵਿੱਚੋਂ ਟੋਕਦਿਆਂ ਨਮੀਹਤ ਦਿੱਤੀ, 'ਮੈਡਮ ਨਿਰਾ-ਪੁਰਾ ਡਾਕਟਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਾ ਹੋ। ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਸਿਆਣਾ ਟਾਈਫਾਇਡ ਵਾਸਤੇ ਪਾਣੀ ਕਰ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਧਾਗਾ ਵੀ ਗੱਲ 'ਚ ਪਾਉਣ ਨੂੰ।

ਕਹਿਲੀ ਤੇ ਕਰਨੀ

ਸੁਣਿਆ ਧਾਗਾ ਪਾਉਣ ਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮਹੀਲੇ ਨੂੰ ਫ਼ਰਕ ਪੈਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਵਾਂਗੂੰ। ਮੈਡਮ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਹੱਥੋਂ ਵਾਂਗ ਵੱਜੇ। ਸਵੇਰ ਦੀ ਸਭਾ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ 'ਬੱਚੇ, ਇੱਕੋ-ਇੱਕੀ ਸਦੀ ਦਾ ਚੁੰਗ ਹੈ'। ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੇ। ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਤਲਾਸ਼ਦੀ ਹੋਈ ਮੈਂ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਪੰਨੇ ਪਹਿਲੇ ਲਗਾਉਣ ਚੱਲ ਪਈ।

ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਬਚਪਨ ਬਿਰ ਹੋਇਆ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੋਚਿਆ... ਮਿਲਣੀ ਹੀ ਆਉਣੀ ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਅੰਗਣਾ ਦੇਵਾਰੀ ਦੱਬੇ ਪੈਰੀ ਜਾ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹਾਂ ਬੂਰਾ ਮੇਰੇ ਝਾੜ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਹਾਂਸ਼ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੱਸਦੇ ਲੱਗੇ ਬੁਰੇ ਬਾਗੀਆਂ ਗੁੱਜ ਉਠਿਆ ਘਰ ਮਾਂ ਉਮਰੀ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮੱਥਾ ਪਿਆਰਦੀ ਹੈ ਗੱਲਾਂ ਪਲੇਸਦੀ ਹੈ ਸਿਰ ਖੁੱਟ ਕੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਠੀਕ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਸਾਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਕਿਸ ਕਰਦੇ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ...

ਜਸ ਪ੍ਰੀਤ

ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਸਾਂ ਮਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਕਿਸ ਕਰਦੇ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ... ਉਹਦਾ, ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿ ਤਕ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਗਿਣ-ਸੁੱਟਿਆ ਹੀ ਬਣਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਬਚਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਆਮ ਸਪਾਰਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਕੇਤਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੁਮਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਲਕੇ ਬੋਲੇਗਾ, ਪੀਮੀ ਗਤੀ ਵਿਚ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ ਵੀ ਪਿਆਰਾ ਤੇ ਨਿਰਾਕਾਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਦਵਾਨ ਪਿੰਡਤ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਕਈ ਲਿਪੀਆਂ ਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਦਾ ਵਾਕਫ਼। ਉਸ ਨੇ ਅਕੈਡਮਿਕ ਤਾਲੀਮ ਸਕੂਲ-ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈ ਕੇ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ 'ਤਰ ਵਿਚਕੇ ਵਾਇਆ ਬਣਿਆ ਆਮਦੇ, ਬੀਐੱਫ਼ ਤਕ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਕੁੱਟੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਆਈਥ, ਅਦੀਬ ਆਲਮ ਅਤੇ ਅਦੀਬ ਫ਼ਾਜ਼ਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਿਦਵਾਨੀ, ਖੁੱਬੀਆਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ, ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਰਤਨ, ਡੂਸਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਕਰ। ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਧਰਮ ਰਤਨ ਅਤੇ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ।

ਐਰਤ

ਚਾਨਣੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਚੰਨ ਵੱਲ ਉਗਰ ਕਰ ਸੁਣਨ ਵੇਖ ਵੇਖ ਉਹ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਚੰਨ ਨੂੰ ਮੈਂ ਉਸ ਚੰਨ ਦੀ ਸੋਹ ਕਵਾਵਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਚੰਨ ਤੇ ਪੈਲਾ ਪਾਉਣ ਤੇ ਸੁਣਨ ਵੇਖਣ ਲੱਗੀ। ਤੂੰ ਐਰਤ ਦੇ ਐਰਤ ਬਣ ਕੇ ਗਏ ਹੁਣ ਉਹ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਪਾਈ ਜੁੱਤੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਆਖਦਾ ਹੈ।

ਕਮਲ ਸੇਖੋਂ

ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ, ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਚਰੇ ਪਾਸੇ ਵੇਖ ਲੈ ਮੰਚੀ ਹਾਕਮਕਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਗੱਦੀ ਮਿਲ ਗਈ ਡੁੱਲਿਆ ਕੀਤੇ ਕੋਲ ਸਰਕਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਦੇਵੀ ਕੀ ਸੀ ਨੌਕਰੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਨੇ ਚੁਗਰਗਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਕਿਰਤੀ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਪੀ ਹੋਏ ਭਰੇ ਅਖ਼ਬਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਦੇਸ਼ ਇਹ ਕਿਹੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਨੀਲਿਆ ਦਾ ਵਿਦੁਹਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਸਕਾ ਉੱਤੇ ਵੇਖ ਲੈ ਚੁਲ੍ਹਦੇ ਬੇਹੁਗਰਗਾਰ।

ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ

ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ, ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਚਰੇ ਪਾਸੇ ਵੇਖ ਲੈ ਮੰਚੀ ਹਾਕਮਕਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਗੱਦੀ ਮਿਲ ਗਈ ਡੁੱਲਿਆ ਕੀਤੇ ਕੋਲ ਸਰਕਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਦੇਵੀ ਕੀ ਸੀ ਨੌਕਰੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਨੇ ਚੁਗਰਗਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਕਿਰਤੀ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਪੀ ਹੋਏ ਭਰੇ ਅਖ਼ਬਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਦੇਸ਼ ਇਹ ਕਿਹੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਨੀਲਿਆ ਦਾ ਵਿਦੁਹਾਰ। ਬੋਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਕੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ। ਸਕਾ ਉੱਤੇ ਵੇਖ ਲੈ ਚੁਲ੍ਹਦੇ ਬੇਹੁਗਰਗਾਰ।

ਜਗਤਾਰ ਪੱਖੋ

ਜਗਤਾਰ ਪੱਖੋ 9465196946

ਤੁਫ਼ਾਨ ਦਾ ਮਿਜ਼ਾਜ

ਉਸ ਦਾ ਵਿਲ ਟੁੱਟਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦ ਤੂੰ ਉਹਦਾ ਸੁਣਿਆ ਗੁਲਾਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤੱਕਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਤੇਰੀ ਹੀ ਸੀ ਜਿੰਦ ਉਸ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਤੇਨੂੰ ਤੋਕਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਉਹ ਤੁਫ਼ਾਨ ਦਾ ਮਿਜ਼ਾਜ ਉਸ ਬਾਲ ਦੀਵਾ ਵਿਚ ਤੋ ਰੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਹੱਬਤ, ਵਫ਼ਾ, ਯਕੀਨ ਤੇ ਉਮੀਦ ਸਿਰਫ਼ ਹਰਦਾ ਦਾ ਜੋੜ ਸੀ ਇਹ ਸੱਚ ਜਾਣ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੀਸਾ ਯਕੂਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੁਖਾਂਤ

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਡਰਨ ਲਈ ਪਰ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਕਿਸੇ ਜਾਗੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰੋਸਨੀ ਤੋਂ ਡਰ ਜਾਣਾ। ਅਸੀਂ ਮਾਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਰ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਚੁੱਪ ਹੋਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਰ ਜਾਣਾ। ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਡੁੱਬੇ ਪਿਆਸੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰਦੇ, ਫਰੋ ਲੈਂਦੇ ਪਰ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਇਆਂ ਦਾ ਜਿੱਤਣਾ ਤੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਿਆਂ ਦਾ ਹਰ ਜਾਣਾ। ਵਿਦਿਆ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸੋਚਣਾ, ਸਾਦਰਾ, ਪਰਖਣਾ ਸਿਖਾਏ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਹੋ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਡਫਾਏ ਪਰ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਵਿਦਾਰੀ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਵਪਾਰ ਬਣ ਜਾਣਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ ਕਿਸੇ ਜਾਗੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰੋਸਨੀ ਤੋਂ ਡਰ ਜਾਣਾ।

ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ

ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ 95015-26264

ਬੇਦਰਦ ਝੱਖੜਾਂ ਦਾ ਝੰਬਿਆ ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਰਤਨ

ਸੀ. ਮਾਰਕੰਡਾ 94172-72161

ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਰਤਨ ਇੱਕ ਫ਼ਕੀਰ ਤੇ ਦਰਵੇਸ਼ ਤਬੀਅਤ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਆਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮਿਜ਼ਾਜ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਬੰਦਿਆ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜੋ ਮੰਦਾ ਨਹੀਂ, ਚੰਗਾ ਹੈ। ਮਾਨਵੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਉਦਾਤਾਈਆਂ ਵੀ ਦੱਖੀਆਂ ਪਰੰਤੂ ਔਗੁਣਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਹਿੰਕਾਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਰਤਨ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਖੀਤ ਪ੍ਰਸਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਟੋਕਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਦਿਨ ਕਈ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਆਦਮੀ ਹਾਲਤ ਨਾਲ ਸਮਝੋਤਾ ਕਰ ਕੇ ਜਿਉਣ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਅੰਦਰ-ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਚਿਣਗ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਖਮਲੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹਾਰੇ 'ਚ ਪੁਕੜੀ ਉਸ ਪਾਥੀ ਵਰਗੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਗ ਭੜਕਾ ਖੜਕੇ ਸੰਚਲਾ ਤਾਂ ਚਲਦੀ ਹੈ ਪੰਜ ਉਸ 'ਤੇ ਧਰੀ ਧੁੰਧ ਵੀ ਕਦੂਦੀ ਕਦੂਦੀ ਨੇ ਦੋ ਵਾਂਗ ਦਾਬੂ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵੱਜਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਰਤਾਰਾ ਉਸ ਦੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਕਈ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਵਿਗਸਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਗੁੱਟ ਵਿਚ ਪਿੱਠਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਦਕਾ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਵਿਕ ਅਤੇ ਗਲਪੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਦਨਸੀਬੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਲਕੀ ਜਿੰਦੀ ਜੀਵ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਕਾਫ਼ਰ' ਵਿਚ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਸਤਾਨਾ ਬੰਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੀ-ਲੱਬੀ ਦੀ ਤੋਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਫਿਰ ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੇ ਬੇਦਵਾਈ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿਚ ਡੁੱਬਿਆ ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਦਰਗੋਬਜ਼ੀ ਅਤੇ ਯਾਰਮਾਰੀ ਤੇ ਰੋਝ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਦਾਸੀਨ ਮੁਰਦਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਦਕ ਬਣ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖੁਦਕੀ ਨਹੀਂ।

ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਫ਼ਰਵਰੀ 1937 ਵਿਚ ਬਠਿੰਡੇ ਜਨਮਿਆ ਤੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੋਮ ਦੱਤ ਪਰਿਆ ਨੇ ਦਾਇਗਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਾਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੰਡਿਤ ਆਚਾਰ ਨਾਥ ਰਤਨ ਜੋ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਚਲਦਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਹਲਦੀ ਦੇ ਛਿੜਕਾ ਵਾਲੀ ਮੁੜਾ ਜਿਮਟ ਦੀ ਸ਼ਰਾਨਾ ਵਾਲੀ ਚਿੱਠੀ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਬਸੰਤ ਪਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸੀ। 'ਕੁਮਾਰ' ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜੋੜ ਲਿਆ। ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਡਾਕਟਰ ਬੁੱਢੇ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਸਾਮਰਾਜ ਹੋਵੇ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਇਹ ਕਈ ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਤ ਅਤੇ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿੱਥਿਆ ਪੁੱਤ੍ਰ ਗਿਆਨ, ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੰਡਤ ਅਮਰਨਾਥ ਰਤਨ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ ਤੇ ਬੀਏਟਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਕਰਕੇ ਹਰ ਵੱਡੇ ਸੁਹਿਰੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵੇਲੇ 'ਚ ਮਲਿਆ' ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਲਿਖਦੇ, ਕਥਾ ਵਾਚਕ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਪਾਲਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਲਦਾਈ ਦੀ ਛੋਟੀ ਪਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਬੰਟੀ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਨੂੰ ਮਸਾਂ ਤੋਰਨ ਜੋਗੀ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਹਲਦਾਈ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰੇ ਪਰ ਬਸੰਤ ਦਾ ਮਨ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਤੋਂ ਉਚਾਰ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਰਗਾਉਣ ਲਈ ਸਿਖਾ ਕੇ ਤੇਰੇ ਜੋਤਸ਼ੀ ਮੂੰਹੋਂ ਕੀ ਕਹਾਇਆ ਕਿ ਬਸੰਤ ਨਾ ਹੀ ਤੇਰੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਪਰ ਉਸ ਜੋਤਸ਼ੀ ਤੋਂ ਹੀ ਰਤਨ ਦੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਤਾ ਛਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਦਰਜੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਦਾ ਲਿਆ। ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਰਤਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਵਲਕਾਰ, ਕਥਾ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਕਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕੁਰੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹੋ ਜਾਈਆਂ ਕਿ ਉਹ ਐਨਾ ਕੁਝ ਕਿੱਥੇ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸਿਖ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ

ਸੀ. ਮਾਰਕੰਡਾ 94172-72161

ਆਪਣਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਟੂਸੇ ਛੱਡਕੇ ਤਪੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਰਤਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਸਟਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ 1966 ਵਿਚ ਆਰੀਆ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਸਕੂਲ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ-ਵੇਡੇ ਲੇਖਕ ਪੁੱਜਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਰਤਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਓਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੱਕਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੌਰੀਆਂ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਸੰਗਾਊ ਜਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਆਦਰ ਤੇ ਅਦਾਰਾ ਵੀ ਬੜ੍ਹੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਜੁਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਡੇਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣੇ। ਬਸੰਤ ਕੁਮਾਰ ਰਤਨ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਮਾਸਕ ਹੈ। ਜੇ ਬੇਦਰਦ ਹਨੇਰੀਆਂ ਤੇ ਝੱਖੜਾਂ ਦਾ ਝੰਬਿਆ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪੋ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਡੋਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਵਲ ਬਿਸ਼ਨੀ, ਸੁਫ਼ ਕਾਂ ਘੋਰਗਾ, ਸੱਤ ਵਿੱਖਾ ਚੂ, ਚਾਮ ਦਾ ਕਿਨਾਰਾ ਅਤੇ ਨਿੱਕੀ ਝਨਾਂ ਵਰਗੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਉਪਨਿਆਸ 'ਰੇਤ ਮੇਂ ਤੈਰਤੀ ਮਛਲੀਆਂ' ਅਤੇ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ 'ਕਾਫ਼ਰ' ਬੇਹਤਰੀਨ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ।

ਦੀ ਵਾਲੀ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਸੀ। ਮਿੱਠਿਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੰਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੜ੍ਹਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਸਮਾਨ ਵਿਚ ਹਨੇਰਾ ਸੀ ਪਰ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਘੱਟ 'ਚ ਲੱਗਿਆ ਲੜੀਆਂ, ਜਗ ਰਹੇ ਦਿਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਚਾਨਣ ਹੀ ਚਾਨਣ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਟਾਕਿਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸਾਰੇ ਆਸਮਾਨ 'ਚ ਗੂੰਜ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਾਤ ਸਾਥੇ ਡ ਅੱਠ ਵਜੇ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਬਣੇ ਆਸਮਾਨ ਤੇ ਕੰਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਚੀ ਕਟਵਾਂ ਕੇ ਕੈਬਿਨ 'ਚ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਬੈਠ ਜਗਸੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਲੀਫ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਖੰਘ, ਜੁਕਾਮ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਾਰ ਵੀ ਆਂਧ ਜਿਹਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਟੈਂਬਸਕੋਪ ਨਾਲ ਜਗਸੀਰ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵੈੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾਕਟਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ "ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਤਕਲੀਫ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਦਵਾਈ ਦੇ ਦਿੰਦਾ

ਹੁਣੇ ਲਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਸਵੇਰੇ ਆ ਜਾਵੀਂ"। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਅੱਜ ਜਲਦੀ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦਿਆਂ ਆਖਿਆ। ਜਗਸੀਰ ਦਵਾਈ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਉਠਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਏਨੇ ਨੂੰ ਇਕ ਗ਼ਰੀਬ ਜਿਹੀ ਔਰਤ ਇਕ ਚਾਹ ਤੋੜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਚੁੰਗੀ ਗਲਪਤਲ ਵਿਚ ਆਣ ਵੱਡੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਬੁਰਝਾੜ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਲੈ ਫਿਰ ਆ ਗਈ ਇਹ, ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀ ਇਹ ਲੋਕ ਕਿੱਥੇ ਮੰਨਦੇ ਨੇ? ਹੁਣ ਇਨ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਖਾ ਜਾਣਾ।" ਬੁਰਝਾੜ ਕਰਦਾ ਡਾਕਟਰ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਉੱਠ ਖਲੋਤਾ ਤੇ ਜਗਸੀਰ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਕੈਬਿਨ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ। "ਤੂੰ ਫਿਰ ਆ ਗਈ ਏ, ਤੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਬਈ ਜੇ ਦਵਾਈ ਲੱਈ ਆ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਆ, ਬਿਨਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ"। ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਕੰਪਾਉਣ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵਰਜਦਿਆਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਨਾ ਵੀਰ ਇੰਜ ਨਾ

ਰੋਹਿਤ ਸੋਨੀ ਸਾਇਕ 92574-01900

ਕਰ, ਮੇਰੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੁਖਾਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਬੋਡੀ ਪਰਚੀ ਤੇ ਦਵਾਈ ਦੇ ਪੈਸੇ ਸਵੇਰੇ ਦੇ ਦੋਢ੍ਹੇ, ਮੇਰੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੇ ਦਿਉ, ਤੁਹਾਡੀ ਬਹੁਤ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੋਣ ਬਾਰਲਾ-ਬਾਰਲਾ ਦਿਉ"। ਪੈਸੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਦਵਾਈ ਲਈ ਕੰਪਾਉਣ ਦੇ ਮਿੰਨਤਾ ਤਰਲੇ ਕਰ ਰਹੀ

ਔਰਤ ਨੇ ਜਗਸੀਰ ਨੂੰ ਬਾਰ ਆਉਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਹਦੀਆਂ ਵੀ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਲੱਗੀ, "ਮੇਰੀ ਪੀ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦਵਾ ਦੇ ਮੇਰਾ ਵੀਰ, ਦੇਖ ਕਿਵੇਂ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਤੁਰ ਰਹੀ ਆ, ਮਹਰਾਜ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਲੱਮੀ ਕਰੂ। ਤੇਰੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਾ ਚਲੇ।" ਜਗਸੀਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕੰਪਾਉਣ ਵੱਲ ਵਲਦੀਆਂ ਨਿਹਾਰ ਨਾਲ ਵੱਖਿਆ ਤਾਂ ਕੰਪਾਉਣ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਪਰ ਇਸ ਕੋਲ ਦਵਾਈ ਤੋਂ ਪਰਚੀ ਕਟਵਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਪਰਚੀ ਕਟਵਾਏ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਕੰਪਾਉਣ ਨੇ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਮਹਾਬੂਰੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਜਗਸੀਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ। ਜਗਸੀਰ ਨੇ ਗ਼ਰੀਬ

